

Barnverket vill med detta uttalande framföra vårt fulla och varmt engagerade stöd till deltagare och arrangörer vid manifestationen i Göteborg idag den 10 maj 2009 emot nedskärningar i skolan!

Vi vill också ge ett perspektiv bakåt några år - för att vidden av galenskapen av de nya nedskärningarna i skolan 2009 skall framträda klart för alla.

Barnverket bildades år 2000 just i samband med protestaktioner, namninsamlingar och skolstrejker runt om i Sverige. Vi slogs mot de svåra nedskärningar och försämringar i skola och förskola som pågått under hela nittio-talet. Måttet var nu rågat kände många!

Alla lokala initiativ och protester på kommunal nivå hade inte hjälpt och vi var många som förstod att vi måste samla kraften och arbeta också på riksnivå - mot Regering och Riksdag. Därför skapades Barnverket. (www.barnverket.nu)

Barnverket menar att Sverige skulle kunna ha "världens bästa skola" - om kommuner, pedagoger och skolledare bara fick arbetsro och resurser nog att förverkliga det som redan är beslutat skall gälla - de lovvärda och genomtänkta planer och formuleringar som står i skolans gällande styrdokument: Skollagen, FN's Konvention om Barnets Rättigheter och skolans läroplan.

Alla barns rättighet till en trygg och likvärdig skolgång och rättigheten att nå målen i skolan - det står ju där! Det som brister är utförandet!

Det är tyvärr ett enormt glapp mellan styrdokument och verklighet på många håll. Varje barns rätt till enskilt stöd är ett bra exempel. De allra flesta föräldrar får slåss enormt för att få någon extra hjälp för sitt barn över huvud taget. Många får inget stöd alls. Helst krävs en neuropsykiatrisk diagnos för att få stödinsatser, även vid t.ex. läs- och skrivsvårigheter. Är detta vettigt?! Nej, knappast! Det kanske snarare är skolan som behöver en diagnos än barnen ibland?

Verkligheten kan beskrivas bl.a. med siffror. Grundskolan förlorade under 1990-talet ca 25% av sina resurser, personaltätheten bland pedagoger minskade med ca 20%. Lägg därtill att antalet specialpedagoger, speciallärare och elevvårdspersonal på många skolor näst intill raderats bort helt.

Detta under några år då skolan genomgick stora och historiska förändringar - den nya läroplanen LpO-94/98 skulle genomföras och skolan fick en ny huvudman, den kommunaliserades. Denna stora omorganisation och förnyelse av skolans arbetsätt hade behövt MER resurser INTE 25% MINDRE resurser för att lyckas. Skolledare och pedagoger hade behövt stort stöd och mycket kompetensutveckling! Istället blev det kaos. Och vi föräldrar fick nog!

Inom skolbarnomsorgen är det faktiskt än värre; personaltätheten på fritids 1990 var 1 pedagog på 8 barn. År 2000 var den 1 pedagog på 17 barn. Och idag är siffran

1 pedagog på 19,6 barn. Smaka på den - en pedagog och 19,6 barn! I grupper som kan vara upp till 100 barn stora på sina håll.

Fritids är enligt vår erfarenhet rent av skadligt för många barn idag! Fritids skapar nya problem i form av stressade otrygga barn, mobbing och konflikter. Istället för att vara en trygg vistelse och en pedagogisk resurs.

Men alla verkar ha glömt att fritidshemmen omfattas av grundskolans läroplan och är tänkt vara en viktig del av skoldagen och barns lärande! En tanke som med rådande situation är en illusion. En stor potential att arbeta med lek, språk, skapande, och värdegrundsfrågor i pedagogiska miljöer med närvarande vuxna är således slängd på soptippen!

Har någon hört utbildningsminister Jan Björklund över huvud taget nämna skolbarnomsorgen när han beskriver skolans problem? Barnverket tror att en upprustning av skolbarnomsorgen är en kungsväg mot både ökad måluppfyllelse och tryggare barn i skolan. Barnverket kräver därför: Återställ personaltätheten på fritids till 1990 års nivå!

Utbildningsminister Jan Björklund talar mycket om vikten av kunskapskontroll, uppföljning och utvärdering. Visst är det viktigt med uppföljning och utvärdering - men bara om det som framkommer i mätningarna verkligen innebär någon åtgärd!

Här skulle stat och kommuner kunna föregå med gott exempel: Skolverket har ju riktat mycket allvarlig kritik mot kommunernas sätt att bedriva skolbarnomsorg i utvärdering efter utvärdering under hela 2000-talet, man har till exempel påpekat att den pedagogiska verksamheten är *"satt på undantag och att fritids, som bäst, erbjuder god barnomsorg"*. I år skrev man:

"Skolverket anser att situationen nu är av en sådan art att även regeringen måste uppmärksammas på behovet av kvalitetshöjande åtgärder i fritidshemmen"

Men ingenting händer! Inga insatser görs. Nya nedskärningar accepteras. Varför då hålla på att utvärdera år efter år? Är det kanske inte dags att lägga ner fritids istället, om man nu ändå aldrig kommer förbättra de belagda bristerna?

I skolan upplever pedagoger och föräldrar samma sak: man har gjort mätningar, man vet att det finns brister; t.ex. att arbetsmiljön är dålig eller att eleverna har särskilda behov - men sen då? Ingenting händer.

Nu ska vi dock inte vara så negativa. Barnverket ser därför med förhoppning fram emot de insatser och åtgärder som kommuner och regeringen kommer att vidta då de nya nationella proven i år 3 kommer att "avslöja" (som om pedagogerna inte redan vet hur det ligger till) barnens behov av extra stöd och bättre undervisning.

Nå, tillbaka till nedskärningarna. Idag kommer alltså massor av rapporter varje dag om hur Sveriges kommuner skär ner i skolan. En helt ny undersökning, från i veckan (LR och SvD), visar att 3 av 4 kommuner gör stora besparingar i skolan till nästa läsår! Runt tusen lärare har redan varslats och fler är att vänta. Föräldraprotester

rapporterar på nytt, från Luleå, Sundsvall, Falun, Alingsås, Borlänge, Malmö, Stockholm och Göteborg ... Listan blir lång, lång, alltför lång!

Och kom då ihåg perspektivet: **utgångsläget för dagens nedskärningar är i stort sett samma resurs nivå som föranledde protesterna redan för tio år sedan!** Barnverkets och andras protester och arbete för att lyfta förskolan och skolan fick **stopp på den förra nedskärningsepoken** och vi har under 2000-talet sett ett **mindre positivt resultat i form av nya resurser till förskolan och skolan.** Men det handlar om bara några få procentenheter plus för grundskolan och förskolan, och ett fortsatt minus för skolbarnomsorgen. Vi har alltså inte på långa vägar ännu återställt kvaliteten i skolan från 90-talets svåra nedskärningar!!! Och då börjar alltså en ny stor och svår nedskärningsvåg dra fram över landet.

De kostnader som 90-talets nedskärningar dragit på samhället i form av skolmisslyckanden, utslagning och psykosocial ohälsa har bara börjat bli mätbara! Men många forskare och samhällsvetare är eniga om analysen. Det har varit de svagaste barnen som drabbats värst, som alltid. Och det kostar! Ett enda skolmisslyckande har beräknats till en samhällskostnad på flera miljoner. En enda grov brottslings karriär har beräknats kosta samhället uppemot trettio miljoner.

Det är absurt om inte samhället, med regering och riksdag i spetsen, skall dra några lärdomar alls av detta och se till att den ekonomiska krisen inte denna gång åter ska slå mot skolan och barnen.

Det är dags att våga prioritera! Det är dags att tänka ekonomiskt! Det är dags att tänka långsiktigt! **Investera i Barn och satsa på Framtiden!**

(riktat till tänkta åhörare: politikerna):

Vi i Barnverket har under de här åren träffat Er, Riksdagsrepresentanter, flera gånger i goda samtal och talat med Er om detta. Vi har uppfattat att ni varit engagerade, att ni håller med oss om vikten av långsiktigt tänkande och att ni känner till sambanden precis lika väl som vi. **Nu är det upp till bevis:**

Barnverket kräver att regeringen omedelbart skjuter till de extra resurser till kommunerna som krävs för att stoppa alla nedskärningar i skolan inför läsåret 2009 - 2010. Det behövs fortfarande MER - inte MINDRE resurser i skolan.

..

(riktat till mötet igen):

Vi vet av egen erfarenhet hur det känns när besparingarna drabbar en och vi vet vilket stort arbete och engagemang som krävs för att genomföra en samlad aktion som denna. Avslutningsvis vill vi därför säga Tack! Och Allt Gott och lycka till i arbetet, till Biskopsgårdens Föräldrakommitté och er Göteborgsföräldrar!

Vi ser fram emot att arbeta tillsammans med Er fram till valet nästa år - och längre än så - för att stoppa nedskärningar och istället höja kvaliteten i Sveriges skolor.

Barnverkets samordningsgrupp och skolgrupp, 2009-05-10

Ulf Jederlund, Eva Datta, Martin Fredin och Ann-Charlotte Ekstedt

---

Barnverket är ett rikstäckande partipolitiskt oberoende nätverk för:

föräldrar

andra engagerade vuxna

föräldraföreningar och andra nätverk som jobbar för barn i förskola, skola och fritidsverksamhet.

www.barnverket.nu